

Πανταζής, Β. (04/01/2013). Απόλυτη και σχετική φτώχεια. Στο: *Αυγή, Ημερήσια Εφημερίδα*,
<http://archive.avgi.gr/ArticleActionshow.action?articleID=740724>

Απόλυτη φτώχεια ορίζεται η κατάσταση στην οποία περιέρχεται ένας άνθρωπος όταν επιβιώνει μόλις και μετά βίας, ενώ ταυτόχρονα καθίσταται δυσχερής η πρόσβασή του σε πηγές όπως η τροφή, η στέγη, η εκπαίδευση και η υγεία. Η Παγκόσμια Τράπεζα αναφέρει ως όριο της απόλυτης φτώχειας το άθροισμα των 1,25 δολαρίων την ημέρα. Το ποσό αυτό ισχύει για 1,2 δισεκατομμύρια ανθρώπους, οι περισσότεροι εκ των οποίων έχουν εισόδημα πολύ λιγότερο από ένα δολάριο την ημέρα. Αυτή η μορφή της φτώχειας παρατηρείται πια και στην Ελλάδα.

Στη χώρα μας, καθώς και σε άλλες αναπτυγμένες χώρες, γίνεται λόγος για σχετική φτώχεια. Αυτή χαρακτηρίζει το εισόδημα και την κοινωνική θέση ενός ανθρώπου σε σχέση με το περιβάλλον του. Η σχετική φτώχεια όμως, δεν μπορεί να εκφράσει τις πραγματικές διαστάσεις του βιοτικού επιπέδου ενός ανθρώπου. Έτσι, είναι δυνατόν ένας πολίτης με το υπάρχον εισόδημά του να χαρακτηριστεί ως φτωχός σε μια χώρα ενώ σε μια άλλη να ανήκει στη μεσαία τάξη.

Σε μια πλούσια χώρα υπάρχει περίπτωση η απόλυτη ή η σχετική φτώχεια να έχει μεγαλύτερη ταπεινωτική επίδραση στους πληγέντες συγκριτικά με αυτό που συμβαίνει σε μια φτωχή χώρα, όπου οι θιγόμενοι ντρέπονται και κρύβονται σε λιγότερο βαθμό. Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται πιο έντονα μεταξύ των παιδιών και των εφήβων στον χώρο του σχολείου.

Τα τελευταία δυο χρόνια υπήρξαν αρκετές εκθέσεις σχετικά με την απόλυτη και τη σχετική φτώχεια στην Ελλάδα (ΕΛΣΤΑΤ 2/11/12, Eurostat). Πόσο άσχημη είναι η κατάσταση; Αυτό που έχει σημασία, βέβαια, δεν είναι ο ακριβής αριθμός των φτωχών αλλά το γεγονός ότι παρατηρείται σαφής τάση προς ένα βαθύτερο χάσμα στην κοινωνία. Η φτώχεια και ο πλούτος αυξάνονται συγχρόνως, ενώ δεν είναι τυχαίο φυσικά ότι ο πλούτος θεωρείται ως η ανταμοιβή για την «παροχή υπηρεσιών» και η φτώχεια ως η νόμιμη τιμωρία για την αναποτελεσματικότητα ή την άρνηση αυτής.

Αν διερευνήσουμε την απόλυτη ή σχετική φτώχεια στο επίπεδο της παγκόσμιας κοινωνίας, θα διαπιστώσουμε και εδώ ότι ο πλούτος αυξάνεται κάτω από φτωχές συνθήκες π.χ. από τον ορυκτό πλούτο της Ζάμπια, στην έδρα μιας εταιρείας στην Ελβετία. Ακολουθείται δηλαδή ένα σύστημα, το οποίο εξακολουθεί να είναι ένα από τα μειονεκτήματα της υπαρκτής παγκοσμιοποίησης.

Ιδέες και προτάσεις που αντιτάσσονται στα παραπάνω υπάρχουν αρκετές, εδώ και πολλά χρόνια. Τον Σεπτέμβριο του 2000, στη σύνοδο κορυφής των Ηνωμένων Εθνών, στη Νέα Υόρκη, 189 χώρες ψήφισαν την επονομαζόμενη Διακήρυξη της Χιλιετίας. Αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, να μειωθεί κατά το ήμισυ το ποσοστό των ανθρώπων που υποφέρουν από ακραία φτώχεια και πείνα μέχρι το 2015. Επίσης, συμφωνήθηκε όλα τα παιδιά να λαμβάνουν πρωτοβάθμια εκπαίδευση, να καταπολεμηθούν το AIDS, η ελονοσία και άλλες μεταδοτικές ασθένειες και να βελτιωθεί η προστασία του περιβάλλοντος. Επιπλέον, ανάμεσα στις αποφάσεις ήταν και η προώθηση των ίσων δικαιωμάτων των γυναικών. Οι επικριτές, που προέρχονται κυρίως από τον χώρο των ΜΚΟ, τονίζουν ότι δεν είναι αρκετές μόνο οι δηλώσεις των προθέσεων και επισημαίνουν διαμαρτυρόμενοι την ανάγκη αύξησης της χρηματοδότησης για την επίτευξη των παραπάνω στόχων. Επίσης, επικεντρώνονται στον ρόλο της εκάστοτε εξουσίας και στα υψηλά ποσοστά κέρδους κάνοντας λόγο για επικρατούσες άδικες καταστάσεις.